

Interreg
România-Ungaria
Fondul European de Dezvoltare Regională

PRO

TOURISM

JIMBOLIA

CRISTINA DEMA
CORNELIA PETRESCU
SILVIU STOIAN

CĂRPINIȘ

LAVINIA OPRÎȘA-BERCOVICI
LETIȚIA MOGA
SORIN TUDOR

CSANÁDPALOTA

MAKÁN ANDRÁSNE
MOLNÁRNÉ HALUSKA MARGIT
PINTÉR RENÁTA

PROVOCĂRI COMUNE – SOLUȚII COMUNE: COOPERARE INSTITUȚIONALĂ ÎN
DOMENIUL TURISMULUI

STRATEGIA DE PROMOVARE A REGIUNII TRANSFRONTALIERE

www.interreg-rohu.eu

Parteneriat pentru un viitor mai bun

CUPRINS

I. Date generale

1. Jimbolia
2. Cărpiniș
3. Csanádpalota

II. Dezvoltarea socio-economică

1. Jimbolia
2. Cărpiniș
3. Csanádpalota

III. Date de contact

1. Jimbolia
2. Cărpiniș
3. Csanádpalota

IV. Turismul și formele de turism din zonă

1. Jimbolia
2. Cărpiniș
3. Csanádpalota

V. Analiza SWOT

1. Jimbolia
2. Cărpiniș
3. Csanádpalota

I.Date generale

1. Jimbolia

Orașul Jimbolia se află situat în partea de vest a României, la 572 km distanță față de București pe calea ferată și 600 km pe șosea, fiind străbătut de meridianul de 20°38' longitudine estică și de paralela de 45°46' latitudine nordică. În cadrul județului Timiș se află în extremitatea vestică, la 39 km distanță (pe calea ferată) de reședința acestuia, municipiul Timișoara. În cadrul regiunii de sud-est a Europei, orașul este definit de o poziție avantajoasă față de câteva orașe europene: 130 km față de Belgrad, capitala Serbiei, 510 km față de Viena, capitala Austriei, și la numai, 68 km față de Novi Sad și 75 km față de Szeged, două centre urbane importante din euroregiunea Dunăre-Criș-Mureș-Tisa.

Ca poziție geografică, orașul Jimbolia este situat în Câmpia Banatului, la contactul dintre Câmpia Timișului și Câmpia Mureșului. Altitudinea medie a orașului este de 82 de metri. Din punct de vedere climatic, orașul este situat în cadrul tipului de climat temperat-continental specific Europei Centrale, dar în care se resimt și influențe mediteraneene. În sistemul urban românesc, Jimbolia face parte din categoria orașelor mici, sub 20.000 de locuitori. În cadrul județului Timiș, orașul Jimbolia ocupă locul IV ca număr de locuitori (13.423 locuitori în 2019, conform datelor oficiale furnizate de Institutul Național de Statistică) după orașele Timișoara, Lugoj și Sânnicolau Mare, deținând 1,5% din populația totală a județului și 2,5% din populația urbană a acestuia.

Jimbolia se află la intersecția unor importante axe de comunicație ce fac legătura dintre România și spațiul ex-iugoslav, fiind un important punct de trecere a frontierei, feroviar și rutier, la granița dintre România și Serbia. Orașul Jimbolia este deservit de 2 drumuri naționale: 59A care face legătura între Timișoara și punctul de trecere a frontierei Jimbolia și mai departe cu Zrenjanin și Belgrad și 59C Jimbolia – Sânnicolau Mare care asigură legătura cu Ungaria (prin vama Cenad), respectiv Europa Centrală. De asemenea, linia feroviară Timișoara – Jimbolia are deschidere, prin Kikinda, spre Serbia și implicit spre spațiul ex iugoslav. Jimbolia se află situată într-o poziție avantajoasă, la 50 km distanță, față de Aeroportul Internațional „Traian Vuia” din Timișoara, al treilea aeroport din România ca importanță și trafic de pasageri care asigură curse regulate spre Capitală și spre importante destinații din Europa (Londra, Paris, Bruxelles, Roma, Madrid, München, Barcelona, Valencia, Veneția etc.).

În context regional și microregional, localizarea Jimboliei prezintă o serie de atuuri, între care semnificative sunt cele legate de situarea în cadrul unui areal cu tradiție multiculturală, încă activ din punct de vedere economic, social și cultural.

Istoria veche a orașului începe a fi documentată la 1332-1333, când are loc un recensământ papal a pământurilor Banatului pentru stabilirea taxelor (dijmei). În aceste registre papale, apare numele Chumbul. Din cercetările istoricului maghiar Borovsky Samu, reiese că la origine era o localitate cumano-valahă, fapt dovedit și de existența unei parohii românești. Acest Chumbul mai apare menționat în documente maghiare din 1489, care vorbesc despre existența comunelor Chumbul Mare, Chumbul Mic și Chumbul Intern, cel mai probabil proprietate a familiei Csomboly. Ultimul document din această perioadă, consemnat de istoricul Nicolae Ilieșu, arată că la 1520 exista un anume Mihai de Chumbul, om apropiat al regelui. După această apariție în documente de la începutul Evului Mediu, despre această localitate nu se mai spune nimic în documente din perioada stăpânirii turcești a Banatului.

Firul istoric este reluat după cucerirea Banatului de către austrieci, dar pentru o perioadă nu apare a fi locuită. Abia în 1766 se naște noua localitate, prin colonizare cu populație germană originară din Mainz, Trier, Sauer, Pfalz, Lotaringia și Luxemburg. Inițial s-a format din două zone distincte, Landestreu și Hatzfeld, puțin mai la vest, dar după doi ani cele două s-au unit sub numele Hatzfeld, nume dat în cinstea primului ministru al împărătesei Maria Tereza. Condițiile la care au fost supuși primii coloniști au fost deosebit de dure: din cauza mlaștinilor care înconjurau așezarea și a condițiilor insalubre, numai în primul an de la înființare au murit 168 de persoane. A urmat, în 1770, o epidemie de ciumă care a secerat nu mai puțin de 553 de persoane. În 1781 Hatzfeldul este dat în arendă lui Iosif de Csekonics, apoi vândut acestuia. Mai târziu, familia Csekonics va începe să colonizeze localitatea cu unguri.

Jimbolia a început să se dezvolte în a doua jumătate a secolului XIX, odată cu avântul industrializării care cuprinde tot Banatul. În 1857 se termină calea ferată între Timișoara și Kikinda, care trecea și prin Jimbolia și făcea legătura mai departe cu Seghetinul, fiind principala rută de la Timișoara către Budapesta și Viena. Accesul la această cale ferată i-a permis o dezvoltare economică rapidă, încetinită doar de epidemia de holeră din 1873, care a dus la moartea a peste 1.000 de locuitori. În această perioadă se deschide fabrica de cărămidă (1864) care atrage muncitori în agricultură din tot sudul Banatului, mai ales unguri. Astfel ia ființă cartierul Futok („al fugarilor”, de la numele dat ungarilor fugiți de pe moșiile agricole).

Rețeaua de căi ferate se dezvoltă pornind de la Jimbolia. În 1895 se dă în folosință calea ferată Jimbolia - Ionel. În 1906 se termină și calea ferată de la Jimbolia către Grabaț, Lenaueim și Lovrin, construită cu ajutorul unor muncitori din Țara Moșilor, din care câțiva s-au stabilit în sudul localității. La început de secol, Jimbolia era în proporție de trei sferturi germană, și un sfert maghiară, cu doar puțini români și sârbi.

Primul Război Mondial a schimbat radical configurația zonei în interiorul căreia Jimbolia a jucat un rol central. Din oraș important în economia Banatului, ajunge să devină un oraș de graniță. După retragerea sârbilor din Timișoara și unirea Banatului cu România, Jimbolia a rămas în granițele provizorii ale Serbiei. La Conferința de Pace de la Paris, prim-ministrul Ion I.C.

Brătianu cerea recunoașterea granițelor unei României care includea întreg Banatul, cu granița pe Tisa inferioară până la vărsarea acesteia în Dunăre și apoi cursul Dunării. Conferința însă a decis linia de demarcație care s-a păstrat până astăzi, cu excepția unei rectificări care a avut loc în 1923. La 24 noiembrie 1923, România și Regatul Sârb au încheiat la Belgrad un protocol pentru un schimb teritorial. România se angaja să cedeze comunele Pardany, Modoș, Surgan, Crivobara și Nagy Gaj, în timp ce Regatul Serbiei ceda României Beba Veche, Pusta-Kerestur, Ciorda, Iam-ul și orașul Jimbolia. Aceasta din urmă a intrat oficial în componența României abia în 1924.

După cel de Al Doilea Război Mondial, Jimbolia intră într-o nouă etapă de dezvoltare, în cadrul economiei de tip planificat. În 1950 este declarată oraș, apoi începe să fie construit cartierul de blocuri din zona gării, se introduc noi industrii și se dezvoltă cele deja existente. În același timp începe și procesul ireversibil de scădere a populației germane, care în decurs de câteva decenii ajunge să fie minoritară și sfârșește prin exodul masiv de după Revoluția din 1989.

Conform recensământului efectuat în 2011, populația orașului Jimbolia se ridică la 10.808 locuitori, în scădere față de recensământul anterior din 2002, când se înregistraseră 11.136 de locuitori. Majoritatea locuitorilor sunt români (72,69%). Principalele minorități sunt cele de maghiari (10,82%), romi (5,51%) și germani (2,87%). Pentru 7,29% din populație, apartenența etnică nu este cunoscută. Din punct de vedere confesional, majoritatea locuitorilor sunt ortodocși (62,57%), dar există și minorități de romano-catolici (22,98%) și penticostali (4,03%). Pentru 7,39% din populație, nu este cunoscută apartenența confesională.

2. Cărpiniș

Cărpiniș este o comună din Banat, județul Timiș, care cuprinde satele Cărpiniș (reședință) și Iecea Mică. Localitatea Cărpiniș se situează pe DN59A la o distanță de 27,9 km de municipiul Timișoara și la 15,3 km de Jimbolia, cel mai apropiat oraș. Distanța până la punctul de trecere al frontierei cu Serbia, punct care se află în Jimbolia, este de 18 km.

Prima atestare documentară este menționată într-o hartă a Banatului în 1761 care se referă la faptul că, în anul 1377, exista o localitate pe un amplasament apropiat față de actuala localitate cu denumirea de Chepe de Gerdyanos, iar, mai apoi, în 1380, fiind menționat Chepe de Gertyanus.

Comuna are 4477 de locuitori, conform recensământului efectuat în anul 2011. Majoritatea locuitorilor sunt români (82,38%), 5,41% sunt rromi, 3,31% maghiari, iar pentru 7,68% apartenența nu este cunoscută. În ceea ce privește confesiunile: 65,94% sunt ortodocși, 11,97% sunt penticostali, 7,91% sunt romano-catolici, 3,19% sunt greco-catolici, 1,47% sunt baptiști, 1,09% sunt reformați, iar pentru 7,73% din populație nu se cunoaște confesiunea.

În ceea ce privește infrastructura locală, comuna Cărpiniș are 22,6 km de drumuri comunale. Dintre acestea, 4,6 km reprezintă drumurile asfaltate, iar 18 km sunt drumuri pietruite.

3. Csanadpalota

Țară: Ungaria

Regiune: Dél-Alföld

Județ: Csongrád

District: Makó

Statut juridic: Oraș

Cod poștal: 6913

Cod zonal: 62

Suprafață: 77,92 km

LOCALIZARE GEOGRAFICĂ

Orașul Csanádpalota se află situat la 20 km est de localitatea Mako, lângă granița cu România. Cea mai apropiată localitate este Kövegy, care se află la doar 4 km de oraș. Alte localități învecinate sunt Pitvaros și Nădlac, primul aflându-se la 11 km, iar cel de-al doilea la 10.

În localitatea Csanádpalota se poate ajunge pe cale ferată, folosindu-se linia Újszeged-Mezőhegyes. Autobuzele opresc în trei stații din localitate. În zilele în care se organizează cursuri școlare există 18 curse spre Makó și 9 către Szeged.

Coordonate GPS: 46.24117, 20.72650

Programul de trecere a frontierei via Autostrada M43, prin punctul de trecere a frontierei Csanádpalota - Nădlac II este 0000 – 2400.

EVOLUȚIA POPULAȚIEI

Structura etnică a populației localității:

În anul 2001 structura etnică a populației localității era astfel: 96,1% maghiari, 0,3% țigani, 0,2% nemți, 0,2% români, 0,2% slovaci, 0,1% sloveni. 3,6% din populație are naționalitatea necunoscută sau nu a răspuns la această întrebare.

La recensământul din anul 2011, 87,3% din populație s-a declarat a fi maghiari, 2,5% țigani, 0,4% nemți, 1,3% români, 0,3% sârbi, 0,2% slovaci, iar 12,2% nu au răspuns; din cauza cetățeniei duble procentajul poate depăși 100%.

ISTORIA LOCALITĂȚII

Csanádpalota acoperă o zonă de 77.76 km² și are o populație de 3286 de persoane (conform recensământului din anul 2002). Este situată aproape de granița de stat a României, la aproximativ 20 de km de orașul Makó. Alte comunități adiacente sunt Kövegy (la 4 km distanță), Pitvaros (11 km distanță) și Nădlac (10 km). Csanádpalota are acces la cale ferată, precum și la transportul cu autobuzul.

Prima atestare a localității Csanádpalota (pe atunci un sat) în arhivele naționale datează din 1421. Pe atunci era deținută de familia Jánki de Nagylak. Proprietarul avea un conac elegant acolo, iar numele localității se referă la acesta (palatul regiunii Csanád). Șase ani mai târziu, în 1427, Sigismund de Luxemburg a promis pământurile localității Csanádpalota lui Albert Nagymihályi, vicerege al Dalmației și Croației. Pământurile ce înconjurau satul aparțineau familiei Hunyadi și au fost menținute până în 1552 când invadatorii turci, sub conducerea lui Suleiman Magnificul, le-au distrus. În 1562 s-au stabilit în apropierea zonei depopulate familii slovace și a fost redenumită Tótpalota (palatul slovac). Ca urmare a căderii Gyulei sub dominație turcească în cel de al patrulea război Otoman-Habsburgic, Csanádpalota va fi aproape depopulată. În 1637 principelui conducător al Transilvaniei, Mihai Apafi I, devine proprietar, iar satul este redenumit Mezőpalota (palatul de la câmpie). Între 1646 și 1649, de-a lungul domniei principelui Gheorghe Rakoczi al Transilvaniei, pământul a fost deținut de episcopul Thomas Palffy și a fost repopulat cu maghiari. După plecarea turcilor, județul Csanád a fost anexat Aradului.

În 1750 Regina Maria Terezia a adus imigranți germani pentru a ajuta la cultivarea câmpurilor din Csanádpalota, dar aceștia nu erau doritori de a trăi laolaltă cu slovacii, valahii și sârbii. Populația imigrantă a plecat din acest loc pentru a se alătura populației germane considerabil mai numeroase din localitatea Periam; astfel Csanádpalota a rămas în mare parte nelocuită. Austria a încercat apoi să reînvie satul prin aducerea maghiarilor catolici și voluntarilor din mai multe județe din Ungaria. Numele de Csanádpalota a fost restabilit oficial în anul 1756. După 7 ani (în 1763), cu eforturile Judecătorului Suprem Gheorghe Fekete, satul a ridicat o biserică romano-catolică.

Structura satului s-a dezvoltat într-un mod similar cu așezările tipice sudului Ungariei. De distribuirea loturilor s-a ocupat camera austriacă a inginerilor aproximativ în anul 1850. În aceea perioadă două sate noi, Kövegy și Királyhegyes, au fost formate pe teritoriul localității Csanádpalota. Școala cu două etaje a fost construită în 1857, iar facilitățile educaționale pentru preșcolari s-au desfășurat în grădinița construită în 1893. În același an, oficiul poștal și gara au fost construite. În jurului acestui an, în timpul dualismului Austro-Ungar, o fabrică de cărămidă a fost construită în Csanádpalota.

După Primul Război Mondial, satul a fost ocupat de forțele românești pentru o scurtă perioadă de timp și, așa cum era stipulat în Tratatul de la Trianon, parte din terenurile localității au revenit României. Restructurarea maghiară internă ce a urmat Tratatului de la Trianon a dus la reîmpărțirea teritoriului astfel încât zonele periferice ale satului Nădlac au fost cedate localității Csanádpalota pentru a se dezvolta teritorial. Satul a aparținut pentru scurte perioade de timp mai multor județe maghiare (Csanád, Arad și Torontál) înainte ca, în cele din urmă, să fie anexat județului Csongrád. În timpul redistribuirii, mai multe mori și cooperative și-au desfășurat activitatea în sat, iar din anul 1937 localitatea a fost racordată la rețeaua de electricitate. Cei mai importanți angajatori în această perioadă de timp au fost Conacul Blaskovics și Fabrica de Căneapă Nădlac. La sfârșitul anilor '30, fermierii din localitatea Mako au adus cultivarea cepei la Csanadpalota.

În timpul celui de al Doilea Război Mondial 165 de oameni din au murit. Csanádpalota a pierdut din teritoriu după redistribuirea de după război prin cedarea pământurilor la Nagykirályhegyes și Királyhegyes. De-a lungul anilor '30 și '40 satul a devenit gazda grănicerilor.

Satul Csanadpalota a devenit oraș la 1 iulie 2009. O nouă grădiniță a fost construită (echipată cu încălzire solară) în anul 2010.

I. DEZVOLTAREA SOCIO-ECONOMICĂ

1. Jimbolia

1.1 Situația economică a orașului Jimbolia

Scurt istoric al economiei orașului Jimbolia

Potențialul agrar din zona Jimboliei a contribuit major la dezvoltarea economică a localității, începând cu primii ani de după colonizarea zonei de șvabi, agricultura fiind ocupația (aproape) exclusivă a populației. Meșteșugurile și-au intrat în rol, după anul 1823, când prin diplomă imperială au luat naștere breslele de meseriași. Astfel, în anul 1885 existau 30 de mici meseriași care lucrau în ateliere proprii, având ocupații precum: zidari, cărămidari, morari, măcelari, blănari, tăbăcari, pielari etc. La mijlocul secolului al XIX-lea industria își face apariția în localitate având ca bază materiile prime specifice: argilă, piei, cânepă etc. În anul 1864, ia ființă Fabrica de țigle și cărămizi „Bohn”, fabrică ce va fi emblematică pentru industria jimboliană datorită tehnicii superioare a procesului de fabricație. Pe lângă alte încercări de a confecționa țiglă și cărămidă (Țiglăria „Quint”, Țiglăria „Hungaria” ș.a), în Jimbolia se înființează mori cu aburi (Moara „Prohaska” - 1870) și, mai târziu, Moara „Pannonia” (1896). Totodată, apar și fabricile de pălării („Decker”, „Union”), precum și Fabrica de piepteni și nasturi „Venus”, Topitoria de cânepă sau fabrici de încălțăminte.

Odată cu Legea Naționalizării din 1948, lege care a consfințit trecerea României de la economia de tip capitalist la cea de tip centralizat, s-au naționalizat și întreprinderile jimboliene, însă în cadrul acestora activa un procent de 75% din populația activă a orașului.

Calea ferată Timișoara - Jimbolia - Kikinda - Szeged a avut un rol important în dezvoltarea economică a orașului, localitatea fiind un nod feroviar important - punct de legătură spre Budapesta și Viena.

1.2 Economia Jimboliei în prezent

În ceea ce privește economia în momentul actual, sectorul primar (agricultura) ocupă un loc însemnat. Fondul funciar cuprinde 9749 ha de teren agricol din care 92% teren arabil și 8% pășuni și fânețe. Suprafața totală de 299 ha de pășune se împarte în 200 ha folosite efectiv ca pășune, 47 ha împădurite și diferența de 52 ha este concesionată crescătorilor de animale.

Calitatea și fertilitatea însemnată a solului, cernoziom, oferă un înalt potențial productiv, astfel 5796 ha de teren arabil sunt proprietate privată a persoanelor fizice, iar 3194 ha sunt proprietate privată a societăților agricole. Firmele SC Agricola San Giorgio SRL și SC Abelda SRL au exploatat, în total, în anul 2018 o suprafață de 3072,57 ha: SC Agricola San Giorgio

SRL - 2106,61 ha; SC Abelda SRL - 965,96 ha. De asemenea, pe lângă cele două firme sus menționate, agricultura mai este practică și de altele, însă cu suprafețe mai mici - Ceres SA, SC Tehnoland, SC Zappe and Sohn, SC Seviagro SRL, SC Kasa Agro Prest SRL, SC West Land Company SRL ș.a.

Profilul industrial al orașului rămâne dominat industria electrotehnică și electronică, industria mecanică, industria maselor plastice. Cu toate că pe teritoriul orașului este înregistrat un număr de 649 de firme (societăți comerciale, persoane fizice autorizate, asociații familiale, organizații non-profit, bănci, cabinete medicale și stomatologice) cu diferite domenii de activitate, cele mai importante sunt Sumida România SRL (producție de componente electronice), Richard Halm SRL (producție de pompe hidraulice), Wittronic SRL (producție subansamble și echipamente electronice), Kabelsysteme Hatzfeld SRL (producție de cabluri pentru sisteme audio și video), Adient SRL (subansamble auto) ș.a. Profilul industrial al localității reprezintă sectorul secundar.

Sectorul terțiar cuprinde toată gama serviciilor și are o pondere de 38%. În ceea ce privește transportul feroviar, Jimbolia dispune de acces la căile ferate secundare: Timișoara - Jimbolia - Kikinda (Serbia) și Jimbolia - Lovrin. Chiar dacă infrastructura existentă permite legătura dintre Jimbolia și Kikinda sau Jimbolia și Lovrin, singura legătura funcțională în prezent este cea spre Timișoara. În domeniul rutier, Jimbolia are acces la drumurile naționale 59A: Timișoara - Jimbolia - Srpska Crnja (Serbia), 59C: Jimbolia - Sânnicolau Mare, iar legătura cu localitatea Lovrin se face pe drumul județean DJ 594.

Totodată, datorită implementării proiectului de cooperare transfrontalieră România-Serbia prin intermediul Programului Interreg IPA s-a materializat ideea de a lega cele două țări prin utilizarea bicicletelor. Astfel, proiectul „Tour de Banat” a reunit trei parteneri: municipalitatea Nova Crnja ca lider de proiect, orașul Jimbolia și Centrul Regional pentru Dezvoltare Socio-Economică Banat. Scopul acțiunii este acela de a contribui la o dezvoltare economică durabilă a regiunii prin consolidarea și promovarea potențialului turistic local, regional și transfrontalier, precum și crearea condițiilor favorabile dezvoltării cicloturismului.

De asemenea, Primăria Orașului Jimbolia a demarat procedurile privind implementarea proiectului intitulat „Creșterea mobilității prin dezvoltare rutieră în Banat – IBC 2” finanțat de Uniunea Europeană prin Programul INTERREG IPA de Cooperare Transfrontalieră România-Serbia și cofinanțat de statele partenere în program.

Proiectul reunește patru parteneri: Regia Publică de Drumuri Serbia (în calitate de lider de proiect), Orașul Jimbolia, Orașul Kikinda (Serbia) și Asociația pentru Dezvoltare Socio-economică Regională a Banatului din Serbia.

Obiectivul principal al proiectului este contribuția la mobilitate în zona eligibilă transfrontalieră, prin îmbunătățirea standardelor de calitate în serviciile de transport public și a condițiilor de siguranță ale celor ce se deplasează cu bicicleta.

Pistele de biciclete și benzile de alergare vor face legătura între orașul Jimbolia și punctul de trecere a frontierei către Serbia.

Acestea se vor afla în apropierea drumului național DN 59A, pe partea dreaptă, pe o lungime de aproximativ 2700 m, de la ieșirea din Jimbolia, până la punctul de trecere a frontierei.

Cu ajutorul acestei investiții se va crea o serie de avantaje precum:

- asigurarea unui mijloc de transport alternativ pe ruta Jimbolia- vamă ;
- creșterea siguranței traficului;
- creșterea nivelului de confort al locuitorilor din Jimbolia;
- dezvoltarea cicloturismului transfrontalier.

În Jimbolia există 14 unități de alimentație publică, restaurante, baruri și fast food-uri. În ceea ce privește activitatea hotelieră, acest sector cuprinde 3 hoteluri: Hotelul Santa Maria (3 stele), Restaurantul și Hotelul Milano Classic și Pensiunea Eden.

1.3 Situația socială

Societatea reprezintă totalitatea oamenilor care trăiesc laolaltă, în comunitate, fiind legați între ei prin anumite rapoarte. Astfel, pentru buna funcționare a unei comunități, dezvoltarea socială este un factor extrem de important. O societate activă oferă dinamicitate locului, ideea de apartenență și relațiile dintre indivizi consolidându-se. Bunăoară, de-a lungul timpului, în Jimbolia au funcționat peste 50 de societăți și asociații excluzându-se cele sportive. Un exemplu grăitor în acest sens este formațiunea de pompieri voluntari care activează după același principiu încă din 1875. Actualmente, Serviciul Voluntar pentru Situații de Urgență strânge comunitatea laolaltă în momentele când organizează sărbători tradiționale specifice pompierilor, precum Pomul de Mai. De o tradiție îndelungată se bucură și asociațiile care activau în domeniul bătrânilor - în 1880, din grija familiei Csekonics, s-a înființat un spațiu pentru îngrijirea bătrânilor. După Primul Război Mondial s-a deschis un „Azil pentru bătrânii săraci”, o inițiativă a familiei Iosif și Georgina Bayer care a donat clădirea în care funcționează în prezent Căminul pentru Persoane Vârstnice.

În ceea ce privește serviciile sociale, în orașul Jimbolia își desfășoară activitatea Serviciul Public de Asistență Socială (în cadrul Primăriei), Căminul pentru Persoane Vârstnice sau Centrul de zi pentru copii cu dizabilități „Nu mă uita”, toate acestea punând la dispoziție servicii sociale de specialitate.

Pe teritoriul orașului își desfășoară activitatea și Centrul de zi „Blythswood”, centru dedicat copiilor proveniți din familii în dificultate. Principalul scop al centrului este acela de a

scădea rata abandonului școlar, precum și de a le oferi copiilor care îl frecventează ajutor în ceea ce privește materiile școlare. Pe lângă rezolvarea temelor și recuperarea și clarificarea eventualelor lipsuri sau nedumeriri, copiii au parte și de alte tipuri de activități: muzică, teatru, dans, olărit, gătit etc.

Un loc important în dezvoltarea orașului ocupă, din anul 2012, Grupul de Acțiune Locală „Banat-Vest”. Scopul acestei entități este de a implementa proiectele LEADER din cadrul Programului Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) din teritoriul asociației, precum și elaborarea și punerea în aplicare a unei strategii integrate de dezvoltarea locală, promovarea parteneriatelor de tip public-privat, interconectarea parteneriatelor locale, cooperarea între GAL-uri la nivel regional. Planul de dezvoltare al teritoriului cuprinde orașul Jimbolia și localitățile învecinate: Cărpiniș, Cenei, Checea, Comloșu Mare, Gottlob, Iecea Mare, Lenauheim, Otelec, Săcălaz și Uivar. Totodată, asociația dorește dezvoltarea zonei din care fac parte localitățile sus menționate prin intermediul unei Strategii Integrate de Dezvoltare Locală, prin gestionarea fondurilor europene nerambursabile cu scopul creșterii competitivității economice și administrative, a îmbunătățirii mediului și spațiului rural și a creșterii calității vieții și diversificării activităților economice.

Încă dintru începuturi, coloniștii germani au fost preocupați de asigurarea educației copiilor. Astfel iau ființă primele școli particulare unde tinerii învățau lucruri elementare: citit, scris și matematică. Mai târziu, aceste școli particulare au fost comasate în Școala Elementară. Până în anul 1901 predarea s-a făcut în limba germană, apoi s-a introdus și limba maghiară ca limbă oficială, iar în perioada 1918-1924 limba sârbă a fost limba de predare. În 1924 s-a predat pentru prima dată în limba română. În prezent, învățământul din Jimbolia cuprinde cinci grădinițe (cu program normal și prelungit), o școală cu clasele 0-VIII și o unitate de nivel liceal. Populația școlară cuprinde peste 2700 de elevi (din care 416 în învățământul preșcolar, 1297 în cel gimnazial și aproape 1000 în cel liceal), iar în activitatea școlară sunt implicate 138 de cadre didactice (educatori, învățători, maiștri-instructori și profesori). În cadrul Școlii Gimnaziale sunt cuprinși peste 1200 de elevi în cele patru clădiri din diferite zone ale orașului: cartierul Futok, strada Lorena, strada Tudor Vladimirescu și colonia Clarii Vii. În cadrul Școlii Gimnaziale există o secție cu limba de predare maghiară. Liceul Tehnologic are în componența sa clase de liceu cu specializări precum matematică-informatică, filologie, profil electric, mecanică, electronică și automatizări, construcții și lucrări publice, comerț (servicii), sau textile pielării.

1.4 Viața culturală

De-a lungul vremii, Jimbolia a constituit un important centru de cultură în această parte de țară. Atmosfera culturală a așezării îi va determina pe valoroși oameni de cultură să-și stabilească locul de creație aici. Astfel, pictorul Stefan Jäger, cel mai mare pictor șvab, se stabilește la Jimbolia în 1910 realizând aici cea mai mare parte a picturilor sale. Tot aici

activează și muzicienii Emerich Bartzler, Josef Linster, Nikolaus Maser sau Mathias Svoboda. De asemenea, poetul Peter Jung creează peste 12000 de poezii și sute de articole de publicistică în localitate. În perioada 1962-1983, își desfășoară activitatea preotul Mihail Avramescu, important colaborator al lui Mircea Eliade. Începând cu anul 1994, Petre Stoica, scriitorul cu cea mai mare longevitate literară s-a stabilit în Jimbolia. Până la sfârșitul vieții (2009), Petre Stoica a contribuit decisiv la dezvoltarea vieții culturale a localității organizând evenimente culturale cu mare însemnătate.

Presa jimboliană a avut un rol aparte în viața culturală a orașului. În anul 1883 apare primul ziar pe teritoriul localității: „Hatzfelder Sonntags Zeitung”. Mai apoi, își face apariția publicația săptămânală „Hatzfelder Zeitung” (între anii 1900 și 1920 poartă această denumire, ulterior numindu-se „Zsombolyaer Zeitung”) unde a activat și poetul Peter Jung. În perioada interbelică, apar trei publicații de anvergură: „Vorwärts”, „Hatzfelder Volksblatt” sau „Banater Arbeiterpresse”. După timp îndelungat, în anul 1995 apare primul număr al săptămânalului „Observator de Jimbolia” care se va transforma în „Noul Observator” și va înceta să apară în anul 2002. În 2003 apare publicația „Jimbolianul”, apoi „Gazeta de Jimbolia”, iar în prezent apare, periodic, publicația informativă „Jurnal de Jimbolia”.

Primele instituții culturale apar în a doua jumătate a secolului al XIX-lea. În 1866 se deschide un cazinou cu o bibliotecă ce în 1934 va ajunge la 10000 de volume, iar în 1887 se înființează asociația de lectură „Leseverein” transformată ulterior în „Bauerheim” (Căminul țăranilor) ce-și avea sediul într-o clădire care va deveni mai târziu Casa de Cultură. Rol important în viața culturală au avut „Reuniunea de cântări a meseriașilor” sau reuniunea cultural-sportivă „Landestreu” a țăranilor. Prima bibliotecă publică din Jimbolia s-a înființat în anul 1948 și a devenit, ulterior, Biblioteca Orășenească „Mihai Eminescu”.

În prezent, viața culturală a orașului Jimbolia este evidențiată prin cele 6 muzee și case memoriale, precum și Casa de Cultură și Biblioteca Orășenească „Mihai Eminescu”. Astfel, Muzeul Stefan Jäger, Muzeul Pompierilor „Florian”, Muzeul Căilor Ferate Române, Muzeul Dr. Karl Diel, Casa Memorială „Petre Stoica” sau Muzeul Presei „Sever Bocu” sunt entități care pot fi vizitate de doritori și care organizează manifestări cultural-artistice.

Totodată, din anul 1998, Casa de Cultură organizează, în parteneriat cu alte entități culturale din localitate, Zilele jimboliene - eveniment de amploare ce cuprinde manifestări cultural-sportive precum: concerte (folclorice, rock, pop), expoziții, lansări de carte, simpozioane, întreceri sportive (handbal, tenis de câmp). De asemenea, o acțiune cu tradiție este și festivalul internațional de datini și obiceiuri de Crăciun și Anul Nou „O, brad frumos!”, precum și sărbătoarea de „Ignat” - sărbătoare care evidențiază tradițiile culinare legate de tăierea porcilor și prepararea cărnii de porc. Festivalul JimboBlues strânge artiști din țară și străinătate care încântă publicul participant începând cu anul 2003.

Consiliul Local al orașului Jimbolia a stabilit relații de înfrățire cu localitățile Kikinda (Serbia) în anul 1992, Pusztamerges (Ungaria) în 1996, Dunajska Streda (Slovacia) în 2012, Csanádpalota (Ungaria) în 2015, Mórahalom (Ungaria) în 2016, Trebur (Germania) în 2017.

2. Cărpiniș

2.1 Situația economică a localității Cărpiniș

Comuna Cărpiniș este preponderent agrară, dispunând de 8073 ha suprafață agricolă (7815 ha teren arabil, 182 ha pășuni și fânețe naturale, 76 ha vii și livezi, respectiv 8 ha fond forestier – inclusiv gospodăriile populației).

În structura suprafeței cultivate și a producției vegetale ponderea cea mai mare revine cerealelor (grâu, porumb, orz, orzoaică) urmate de sfeclă de zahăr, floarea-soarelui, cartofi. Ponderea ocupațională în agricultură pe structuri de organizare se reflectă astfel: 30% asociații, 60% fermieri și 10% crescători de animale.

În ceea ce privește activitatea industrială, în comună își desfășoară activitatea o fabrică de înghețată, o fabrică de ciocolată, o moară și o bază de recepție a cerealelor, ponderea industriei în economia localității fiind de aproximativ 10%, numărul de întreprinderi având un procentaj mai mic de 10.

În localitate își desfășoară activitatea un oficiu poștal, două bănci CEC Bank și Banca Cooperatistă BegaCoop.

2.2 Situația socială a comunei Cărpiniș

Monumente: În cimitirul din localitate, în locul unde au fost înhumați cei căzuți în luptele revoluției pașoptiste, în anul 1898, prin intermediul contribuției locuitorilor comunei, s-a ridicat un obelisc de granit care cuprinde următoarele cuvinte: „Călătorule care treci pe aici, apleacă-ți fruntea, aducându-ți omagiul celor căzuți pentru libertate, frăție și egalitate”.

În memoria celor căzuți în Primul Război Mondial s-a ridicat o movilă, în centrul cimitirului local, în vârful căreia, pe un pedestal de granit, a fost așezată copia în mărime naturală a unui ostaș de infanterie cu arma, respectiv cascheta, în mână, stând cu fruntea aplecată. Statuia îl reprezintă pe cărpinișanul Petru Folk, ostaș căzut pe frontul din Galiția. Pe movilă sunt așezate circular 37 de monumente funerare din granit pe care sunt încrustate numele, prenumele anul nașterii, precum și anul și locul decesului. Acest complex statuar a fost realizat de către sculptorul cărpinișan Sebastian Rotsching. În apropiere de acest monument se află o placă comemorativă care îi amintește pe cei decedați în timpul celui de al Doilea Război Mondial, precum și pe cei deportați în Rusia sau Bărăgan.

Precum se știe, în perioada istorică dintre 1700 și 1850 în întreaga Europă bântuiau boli devastatoare precum holera și ciuma, acestea făcându-și simțită prezența și în comuna Cărpiniș. Odată cu dezvoltarea științelor igienico-sanitare, bolile au fost eradicate și populația comunei, în memoria celor dispăruți, la intrarea în cimitir, a ridicat o movilă din pământ, care în partea estică are o cavitate folosită drept capelă, movila fiind flancată în partea inferioară, circular, de cripte pentru înhumare. În partea superioară a movilei este amplasată o cruce din fier de circa 3 m înălțime, la baza căreia sunt amplasate două clopote. Acest monument a fost finalizat în anul 1932, având denumirea de „Muntele Kalvar”.

La intrările principale în comună s-au ridicat troițe. Astfel, în partea de sud se află „troița ciumei”, iar în partea de nord este amplasată „troița holerei”.

Un monument funerar a fost ridicat și în cinstea celor căzuți în Revoluția din 1989. Acesta este amplasat în fața capelei din cimitir, fiind construit prin contribuția Consiliului Local al comunei.

3. Csanadpalota

3.1. Situația economică a localității:

- Medic de familie;
- Stomatolog;
- Farmacie;
- Poștă;
- Bancomat;
- Magazine alimentare;
- comerț - magazine alimentare;
- unități de catering - cofetărie, pizzerie;
- spații de cazare;
- benzinărie;
- spălătorie auto;
- coafor;
- cosmetică;
- bibliotecă dotată cu internet, WiFi;
- sală de gimnastică;
- Casă de Cultură dotată internet, WiFi.

3.2. Situația socială a localității:

Fundații

- Fundația de Asistență Socială „Cinste anilor ” din Csanádpalota;
- Fundația din Csanádpalota pentru crearea unui școli moderne;
- Fundația din Csanádpalota pentru preșcolari;
- Fundația publică din Csanádpalota;
- Fundația culturală în memoria lui Kelemen László.

Asociații

- Asociația pentru o viață sănătoasă și pentru un mediu înconjurător mai frumos;
- Clubul de Fotbal din Csanádpalota;
- Asociația pescarilor din Csanádpalota;
- Asociația ecvestră din Csanádpalota;
- Asociația Garda Civilă din Csanádpalota;
- Asociația publică de tineret CSIBÉSZ din Csanádpalota;
- Asociația pentru mișcare culturală și dans Gold Fire;
- Grupul din Csanádpalota al Asociației pentru Persoanele cu Dizabilități din Județul Csongrád.

ONG-uri

- Corul popular și orchestra de țiteră „Albăstreaua”;
- Clubul „Cuibul”;
- Cercul meseriașilor patrioți;
- Grup de dansuri populare tradiționale pentru adulți;
- Cercul tradiționalist;
- Trupa de teatru Kelemen László;
- Clubul „Ceaiul de după-masă”.

III. Date de contact

1. Jimbolia

- Primăria Oraşului Jimbolia, T. Vladimirescu 81, tel. 0256 360 770
- Consiliul Local Jimbolia, T. Vladimirescu 81, tel. 0256 360 770
- Poliția Oraşului Jimbolia, Republicii 16, tel. 0356 478 861
- Direcția regională vamală, Şoseaua 59 A, tel. 0256 360 593
- Vama Jimbolia, Republicii 1, tel. 0256 360 690
- Căminul de bătrâni, T. Vladimirescu 63, tel. 0256 360 630
- Circumscripția fiscală și Trezoreria, filiala Jimbolia, Republicii 31, tel. 0256 360 905
- Centrul de zi pentru persoane cu dizabilități „Nu mă uita”, V. Babeş 13, tel. 0256 360 303
- SC Aquatim SA, str. Spre Est 74, tel. 0256 360 490; 0256 360 588
- Casa de Cultură, T. Vladimirescu 88, tel. 0256 360 455
- Clubul Copiilor Jimbolia, T. Vladimirescu 94, tel. 0256 360 875
- Muzeul „Stefan Jäger”, T. Vladimirescu 100
- Muzeul Pompierilor „Sf. Florian”, L. Rebreanu 9, tel. 0256 360 312
- Casa Memorială „Dr. Karl Diel”, Strada Dr. Diel4, tel. 0755 087 365
- Muzeul Căilor Ferate, str. Republicii nr.1
- Casa Memorială „Petre Stoica”, Em. Bartzler 14, tel. 0755 087 365
- Muzeul Presei „Sever Bocu” Lorena 35, tel. 0755 087 365; 0256 361463
- Biblioteca Orăşenească „Mihai Eminescu”, T. Vladimirescu 83, tel. 0256 360 711
- Şcoala Gimnazială Jimbolia, T. Vladimirescu 81, tel. 0256 360 785
- Liceul Tehnologic Jimbolia, Gh. Doja 14, tel. 0256 360 940
- Asociația Microregională „Banat Ripensis”, Ştefan cel Mare 9, tel. 0256 360 078
- Spitalul Orăşenesc „Dr. Diel”, Contele Csekonics 4, tel. 0256 360 655
- Spitalul TBC, Ştefan cel Mare 23, tel. 0256 360 537

2. Cărpiniş

- Primăria Cărpiniş-str.aIII -a nr.42 tel./fax 0256365001 0256365492
- Postul de Poliție Cărpiniş-str. aVI- a nr.98 tel.0256365003 sau 0722403259
- Dispensarul uman Cărpiniş str aIII- a nr.30, tel.0256365011,
- Dispensarul veterinar Cărpiniş str.aIII- a nr.39 tel. 0721247134 sau 0256365019
- Oficiul poştal Cărpiniş str. aIII -a nr 45 tel. 0256365079
- Gara CFR str. Pav.CFR Cărpiniş Div.linii tel. 0256365082
- Siloz cereale Cărpiniş str a VI- a nr.117 tel. 0256365008
- Şcoala Generală Cărpiniş str a-III a nr 34 tel. 0256365066
- Unitate CEC str a III- a nr 27 tel. 0256365017

3. Csanádpalota

- Primăria Csanádpalota str.Kelemen Laszlo tel. 0036 62 263 001

IV. Turismul și formele de turism din zonă

1. Jimbolia

Jimbolia este o localitate cosmopolită, originile sale fiind strâns legate de colonizarea cu populație de origine germană din anul 1766. Orașul, situat în partea de vest a României la granița cu Republica Serbia, te poate surprinde cu o varietate de obiective turistice.

Centrul urbei este marcat de două alei cu importanță deosebită, și anume „**aleea scriitorilor**” și „**aleea compozitorilor**”. Astfel, busturile lui Peter Jung, Mihai Eminescu și Petőfi Sándor, cât și ale lui George Enescu, Béla Bartók și Emmerich Bartzer amintesc de multiculturalitatea acestui spațiu.

Celelalte puncte de atracție pentru turiști ce contribuie la conturarea unei identități vizuale a orașului, sunt enumerate mai jos.

Muzeul Presei „Sever Bocu” (str. Lorena, nr. 35) este o instituție unicat în țara noastră, deschisă în 2007. Aceasta reprezintă efortul lui Petre Stoica de a pune laolaltă muntele de valori pe care îl deținea. Astfel, muzeul oferă călătorii spre alte timpuri prin punerea la dispoziția doritorilor ziare întotdeauna deschise.

Muzeul CFR din Jimbolia, situat în apropierea gării, pune la dispoziția vizitatorilor obiecte vechi specifice transportului feroviar, precum și o expoziție de cărți poștale, legitimații de călătorie și tipuri de monede din diferite perioade.

Muzeul Pompierilor „Sf. Florian” (str. L. Rebreanu, nr.9), reprezentativ pentru orașul Jimbolia având în vedere tradiția îndelungată a activității pompieristice din oraș, găzduiește obiecte vechi de peste 130 de ani precum diferite coifuri, țevi de refulare, măști contra gazelor și fumului, dar și diferite utilaje de intervenție sau chiar căruțe destinate intervențiilor la incendii.

Muzeul Stefan Jäger (str. T. Vladimirescu, nr. 100) Entitatea este reprezentativă pentru cultura șvăbească. Astfel, muzeul cuprinde secții de etnografie și arheologie, o cameră șvăbească, precum și atelierul pictorului unde se pot vedea picturi și schițe.

Casa Memorială „Dr. Karl Diel” (str. Dr. Diel, nr. 4) Jimbolia sfârșitului de secol XIX - început de secol XX este marcată de personalitatea ilustrului medic autohton Dr.Karl Diel. Casa memorială care îi poartă numele adăpostește instrumente medicale, volume și tratate medicale, precum și obiecte personale care au aparținut celui care a pus bazele spitalului din oraș.

Casa Memorială „Petre Stoica” (str. E. Bartzer, nr. 14) este gazda unor numeroase volume științifice sau de literatură, a unei impresionante colecții de medalii, de fotografii, precum și alte obiecte vechi care oferă o atmosferă aparte locului scoțând în evidență parfumul vremurilor de odinioară.

Statuia Sfântului Florian. Monumentul din centrul orașului a fost ridicat înainte de anul 1866 în cinstea Sfântului Florian, patron al orașului și ocrotitor împotriva incendiilor și inundațiilor, catastrofe care au afectat în nenumărate rânduri localitatea după colonizarea șvabilor.

Primăria orașului Jimbolia. Clădirea primăriei, precum și parcul din apropiere au făcut parte din domeniile contelui Csekonics, personalitate marcantă în istoria orașului Jimbolia. „Castelul interior”, ridicat în secolul al XVIII-lea, impresionează prin rafinamentul arhitecturii sale.

Biserica Romano-Catolică „Sfântul Vendelin”. Biserica romano-catolică din centrul orașului datează din 1766, fiind ridicată odată cu așezarea pe aceste meleaguri a coloniștilor șvabi. În interiorul bisericii se află o copie a picturii Madonei Sixtine de Rafael. Elementele principale ale arhitecturii se încadrează în stilul neoromantic.

Biserica Ortodoxă „Buna Vestire”. La câțiva pași de clădirea primăriei se află edificiul impozant al Bisericii Ortodoxe Române. Piatra de temelie a acestei biserici s-a pus în 1933, lucrările fiind finalizate în anul 1942. Din punct de vedere arhitectural, aceasta se încadrează în stilul neobizantin.

Biserica Romano-Catolică „Sfântul Mihai”. Biserica Romano-Catolică „Sfântul Mihai” din cartierul „Futok” a fost ridicată între anii 1928-1929. Edificiul este construit în stil neogotic după planurile arhitectului jimbolian Hans Jänner.

Gara. Istoria gării începe în anul 1857 când linia ferată care leagă Timișoara de Szeged trecea prin Jimbolia. Aceasta îl are ca arhitect pe cunoscutul Pfaff Ferenc, celebru în lumea stațiilor de cale ferată. Clădirea datează din anul 1900 și a fost recent renovată.

Lacurile Jimboliei. Aflate la ieșirea din Jimbolia spre Comloșu Mic, „bălțile” (așa cum sunt denumi-te de localnici) sunt de fapt lacuri care s-au format în urma excavațiilor de argilă necesară fabricării cărămizilor. Acestea reprezintă un spațiu ideal pentru plimbări, relaxare și evadare din cotidian.

Ștrandul termal reprezintă o veritabilă alternativă la canicula din timpul verilor. Este dotat cu trei bazine de înot, dintre care două cu apă termală și unul cu apă rece, terenuri de volei și baschet, puncte alimentare, un spațiu amenajat pentru picnic. Cât despre apele termale, acestea sunt indicate pentru efectele lor benefice.

Anual, în Jimbolia, au loc evenimente culturale, parte dintre ele devenind tradiție locală. Acest tip de evenimente este important, deoarece răspunde la necesitățile comunității. Fiind un oraș cu diversitate etnică, evenimentele organizate aici trebuie să includă și această caracteristică, trebuie să acopere o scară cât mai largă de cereri. Așadar, cel mai mare eveniment organizat este „Zilele Jimboliene”. Este o acțiune ce se întinde pe trei zile și care include evenimente culturale, sportive și muzicale. În sezonul de iarnă sunt organizate următoarele evenimente: „O, brad frumos!” – festival internațional de colinde - Sărbătoarea de Ignat – o competiție gastronomică internațională care promovează rețete tradiționale din zona Bantului - și Ziua Națională a României.

Evenimente cu importanță sunt considerate și cele care au în prim-plan principalele trei biserici din Jimbolia. În ziua Adormirii Maicii Domnului, comunitatea ortodoxă sărbătorește hramul bisericii. Totodată, bisericile romano-catolice își sărbătoresc hramul toamna, de Sfântul Vendelin, respectiv de Sfântul Mihai.

Există, de asemenea, două evenimente sportive cu tradiție. Unul dintre ele este un cros dedicat unei campioane mondiale din Jimbolia, iar celălalt este o competiție de lupte libere.

Având în vedere obiectivele turistice din toate cele trei localități, precum și evenimentele cu tradiție care se desfășoară de-a lungul unui an în fiecare dintre ele, tipurile de turism pe care le regăsim în zona transfrontalieră care cuprinde Jimbolia, Cărpiniș și Csanadpalota sunt turismul cultural, turismul de eveniment, turismul piscicol, precum și cicloturismul.

2. Cărpiniș

Biserica Ortodoxă din Cărpiniș și-a desfășurat activitatea începând cu anul 1947 într-o casă particulară, iar din anul 1995 a fost începută construcția bisericii noi. Piatra de temelie a fost pusă în anul 1994 la data de 24 iulie. Construcția a durat 13 ani până la finalizare. Sfințirea a fost făcută în anul 2004 în prezența Preasfințitului Părinte Lucian și a preotului paroh Cotuțiu Macedon. Biserica are în componență 2205 membri. Primul hram al bisericii a avut loc în același an, la data de 26 octombrie, cu ocazia Sfântului Dimitrie Izvorătorul de Mir, iar de atunci anual se sărbătorește ruga localității, organizându-se evenimente la biserica și căminul cultural.

Biserica Ortodoxă Iecea Mică – Slujbele bisericii ortodoxe din Iecea Mică s-au desfășurat, timp de 20 de ani, în biserica romano-catolică, deoarece nu a fost construită o biserică ortodoxă, în localitate predominând etnicii germani. În anul 2007 s-a pus piatra de temelie a bisericii, datorită creșterii numărului de creștini-ortodocși, aceștia însumând astăzi 728 de membri. Construcția a fost finalizată în anul 2018 când a început și pictarea bisericii. Arhitectura clădirii este una în stil brâncovenesc-mănăstiresc cu hramul Sfântului Ilie.

Muntele Kalvar. În perioada anilor 1700--1850 în întreaga Europă, implicit în această zonă, erau boli devastatoare precum holera și ciuma, acestea făcând victime și în comuna Cărpiniș. Odată cu evoluția medicinei, aceste boli au fost eradicate. În memoria celor dispăruți în aceste flagele, la intrarea în cimitir a fost ridicată o movilă din pământ, care are în partea estică o cavitate folosită drept capelă. În jurul movilei se află cripte pentru înhumare, în partea superioară a movilei este amplasată o cruce de fier de circa 3 metri înălțime, la baza căreia sunt amplasate două clopote de foarte bună calitate. Acest monument a fost finalizat în anul 1932 având denumirea de Muntele Kalvar.

Berzele Ella și Chris au devenit celebre prin proiectul Wildlife Romania, ele având cuib de peste 30 de ani pe hornul casei unui localnic, acesta fiind unul din cele cinci cuiburi încă așezate pe hornuri în județul Timiș. De 3 ani pe acoperiș a fost montată o cameră ce transmite imagini live, 24/24, cu activitatea berzelor. Cele două „vedete” sunt așteptate cu mare interes în fiecare primăvară, bucurându-se de o vastă popularitate în rândul cetățenilor comunei și nu numai. Barza albă este o pasăre de talie mare, oaspete de vară în România. Aria de răspândire a berzei albe cuprinde Europa, Africa de Nord, Vestul Asiei și o parte din Orientul Mijlociu. În Europa nu o găsim în Marea Britanie, Scandinavia și Italia.

Ștrandul și balta de la „Bagher”. Pe raza localității Cărpiniș sunt mai multe bălți de pescuit - ape stătătoare specifice zonelor de câmpie, care posedă izvor propriu, natural de apă. Locul este potrivit pentru pescarii sportivi și amatori. Cea mai modernă dintre bălți este „Bagherul”, aceasta fiind concesionată și transformată într-o zonă de agrement, cuprinzând două bazine de înot, loc de joacă pentru copii, teren de volei pe nisip și terasă cu bar la care se poate servi înghețată, un suc rece și o bere nemaipomenită, la halbă.

3. Csanádpalota

Biserica Romano-Catolică a fost construită în 1768 în stil baroc. Sculptura originală a altarului, care îl înfățișează pe Sfântul Ioan Nepomuk, poate fi văzută sub baldachinul dinaintea intrării în biserică. Pastorul ajutător al acestui lăcaș de cult (1885 - 1886), apoi paroh (1894-1910), Lajos Kálmány (1852-1919), este un cunoscut cercetător al poeziei populare maghiare și a memoriei religiei populare. O placă memorială care îl înfățișează (sculptorul Árpád Világhy, 1999) se află în partea superioară a bisericii.

Parcul Memorial „Kelemen László”. Kelemen László (1760 - 1814), primul regizor de teatru maghiar care s-a stabilit la Csanádpalota spre sfârșitul vieții sale, se odihnește în parcul memorial numit după el. Există aici, de asemenea, o capelă de cimitir construită în 1863 și un memorial al eroilor morți din 1848, 1914 și 1944.

Poarta Secuiască a fost inaugurată pe 3 iunie 2017, cu ocazia Zilei Naționale a Unirii în Parcul Memorial „Kelemen László”. A ajuns aici din Kőhalom cu ajutorul familiei Toró. Opera îi aparține maestrului care a fabricat porțile din Căpâlnița. Pe ea putem citi inscripția „POARTA SECUIASCĂ S-A DESCHIS PENTRU NOI”.

Primăria. Construirea clădirii primăriei de astăzi a fost stabilită în cadrul adunării de la 1 mai 1895, în amintirea mileniului. Clădirea a fost realizată în stil eclectic de maestrul arhitect József Krim, la 1 mai 1897, după planurile lui Adorján Vertán.

Clădirea Magistratului de județ. Pe str. Kálmány Lajos nr. 8 se află una dintre cele mai frumoase clădiri ale comunității, care a fost proiectată pentru birourile și locuința magistratului de județ în 1927. După 1945 a servit drept cazarmă de grăniceri până la mijlocul anilor '70. Clădirea este inclusă în patrimoniul local.

Sala de sport orășenească- 2016. A fost construită în cadrul Programului Național de Dezvoltare a Infrastructurii Educaționale. Aceasta este adecvată pentru baschet, volei și fotbal în sală.

Teren cu gazon artificial- 2017. Terenul cu gazon artificial de 20x40 m a fost realizat în cadrul Programului Național de Construcție de Terenuri al Asociației Maghiare de Fotbal.

Parc sportiv - 2019. Parcul sportiv însumează 90 de m2 de teren în aer liber cu 11 echipamente diferite pentru antrenament, toate disponibile gratuit.

Zăpor-lac de pescuit. Asociația de Pescuit, care a fost fondată în anul 2000, are un bazin de pescuit care se întinde pe o suprafață de 1,2 ha. Acesta are atât o funcție sportivă, cât și de agrement. Aici se desfășoară anual competiții majore de pescuit.

V. Analiza SWOT

1. Jimbolia

Provenind din acronimele cuvintelor englezești Strengths (Atuuri), Weaknesses (Puncte slabe), Opportunities (Oportunități), Threats (Riscuri), SWOT este una dintre metodele de analiză, care se utilizează tot mai des în fundamentarea strategiilor de dezvoltare pe termen mediu și lung. Acest instrument face posibilă analizarea rapidă a punctelor strategice cheie, precum și identificarea alternativelor strategice, ajutând astfel comunitățile în domeniul adoptării deciziilor corecte, precum și al planificării strategice.

Rolul analizei SWOT este acela de a realiza o generalizare și o esențializare critică a realității teritoriale pornind de la analiza diagnostic (auditul teritorial), în vederea unei mai bune fundamentări a strategiilor și politicilor de dezvoltare în dialogul cu decidenții locali, regionali sau naționali. În orice analiză SWOT, avem de-a face cu un mediu intern, ce include analiza atuurilor (punctelor tari) și a punctelor slabe, și unul extern, reprezentat de oportunitățile, respectiv riscurile care pot pune în discuție realizarea obiectivelor de dezvoltare la nivelul unei comunități.

Punctele tari și punctele slabe sunt concepte „statice”, bazate pe parametrii descriptivi ai unei zone, într-o perioadă determinată de timp, reprezentând „ceea ce există”. Oportunitățile și riscurile au în vedere „ceea ce va fi” și ajută decidenții în luarea deciziilor în procesul de planificare. În procesul de analiză a acestora se recurge la stabilirea unei ierarhii în ce privește importanța lor pozitivă și negativă pentru dezvoltarea viitoare. Pentru o comunitate, strategiile de dezvoltare trebuie să fie construite în așa fel încât să includă mai multe variabile, pentru a fi flexibile și capabile să se adapteze la schimbările care apar în societate. Ele trebuie să valorifice la maximum atuurile (punctele tari), să atenueze sau chiar să elimine punctele slabe, să depisteze și să intuiască oportunitățile oferite de mediu extern și să diminueze riscurile.

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
- Prezența de clădiri și ansambluri de clădiri valoroase, edificii religioase și monumente. -Infrastructură culturală bine dezvoltată, diversificată, incluzând o casă de cultură, șase muzee și case memoriale, colecții particulare. - Activitate culturală intensă, organizată de instituțiile culturale, formații artistice de diverse facturi, cu sprijinul autorităților	- Starea de degradare în care se află unele clădiri din arealele identificate ca fiind valoroase. - Sediul Bibliotecii este învechit și necesită reabilitare. - Numărul de cititori activi ai bibliotecii, respectiv de vizitatori ai muzeelor este în scădere. - Număr fluctuant de	- Prezența, în POR, a axei prioritare 5, privind conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural; - Afirmarea tot mai pregnant a interesului de a cultiva și afirma identitatea locală, ca reacție la globalizarea culturală, ceea ce ar putea intensifica interesul populației pentru domeniul cultural;	- Accentuarea tendinței de scădere a apetitului pentru lectură și vizitarea de muzee și colecții muzeale, precum și a interesului pentru cultivarea aptitudinilor cultural în contextual societății moderne tehnologizate; -Bugetele mici ale instituțiilor culturale poate determina neasigurarea condițiilor necesare

<p>locale.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Infrastructură de cazare dezvoltată, variată, adaptată standardelor de conformitate a serviciilor. - Tendința ascendentă a duratei medii a sejurului. - Existența apei geotermale. - Vecinătatea cu Serbia. - Existența unui spațiu de agrement denumit generic, de către localnici, „bălți”. - Festivaluri cu tradiție. 	<p>turiști.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Infrastructură de agrement modestă. - Resursă umană nepregătită. - Lucrările la rețeaua de canalizare afectează imaginea orașului. - Vecinătatea cu Serbia. - Calitatea serviciilor. - Meniurile puse la dispoziție de restaurante nu sunt diversificate. - Spațiile verzi nu sunt amenajate corespunzător. - Lipsa unei promovări eficiente. 	<ul style="list-style-type: none"> -Afirmarea tot mai accentuată în cadrul școlilor, a preocupării pentru cunoașterea orizontului local (județul, regiunea) ce poate stimula practicarea turismul școlar și deci vizitarea muzeelor și colecțiilor din Jimbolia de către elevii din județ; - Integrarea orașului Jimbolia în circuite conturate la nivelul Strategiei de dezvoltare a turismului în județul Timiș. 	<p>colecțiilor și, pe termen mediu și lung, calitatea exponatelor;</p> <ul style="list-style-type: none"> -Mediatizarea cu pregnanță a produselor și prestațiilor subculturale, ceea ce poate altera cultura autentică.
--	--	--	--

2. Cărpiniș

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> -Bălți de pescuit amenajate; -Ștrand; -Monumente istorice; -Infrastructură rutieră; -Utilități; -Festival; -Spații active cultural. 	<ul style="list-style-type: none"> -Poziție geografică; -Resursă umană; -Resursă umană necalificată; -Inexistența unor structuri de cazare; -Inexistența unor restaurante suficiente; -Inexistența unui buget; -Inexistența unor tradiții specific autohtone; -Populație eterogenă; -Inexistența oportunităților turistice/cultural. 	<ul style="list-style-type: none"> -Săli de sport; -Terenuri de sport; -Cămin Cultural; -Festival; -Spații pentru activități recreative; -Vecinătate cu localitățile partenere proiectului ROHU 300; -Infrastructură feroviară; -Infrastructură rutieră; -Vecinătate cu Republica Serbia; -Crearea unui punct de informare turistică. 	<ul style="list-style-type: none"> -Teren mlăștinos; -Fenomene meteorologice violente; -Lipsă de interes a populației de a participa la evenimente; -Migrația populației; -Lipsa de finanțare (buget alocat).

3. Csanádpalota

Procesele interne ale Punctului de Informare Turistică (puncte forte și puncte slabe) sau influențele externe (oportunități și amenințări) pot fi împărțite în 4 grupuri: aspectele interne includ acele lucruri care se pot modifica în cadrul Punctului de Informare Turistică, influențele externe includ aspecte care nu pot fi modificate.

Analiza SWOT realizată în cadrul Punctului de Informare Turistică este importantă pentru că ne ajută să profităm, pe termen lung, la maximum de oportunități în timp ce avem posibilitatea de a încerca să evităm punctele slabe și amenințările.

Analiza SWOT ne ajută în vederea planificării anuale, pregătirea aplicațiilor și a proiectelor individuale și este de asemenea un element excelent privind controlul proceselor prin care identificăm punctele în care este necesară intervenția.

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE	OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> - poziționare ideală; -clădirea a fost renovată; -parteneriate care funcționează bine; -centrul public de informare comunitară; -angajați creativi; -flexibilitate; -conexiune la internet; -rol în educația populației; -capacitate de rezolvare a problemelor; -răspunde cererilor individuale; -desfășoară programe gratuite; <p>-clădiri istorice:</p> <ul style="list-style-type: none"> - judecătorie; - biserică; - Primărie; - Parcul Kelemen; <p>- festivaluri:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ziua măcelarilor; - gastronomic; - ecvestru; - pescuit; - oierit; - Ziua copilului; - Ziua localității; 	<ul style="list-style-type: none"> -lipsa specialiștilor; -populație îmbătrânită; -lipsa locurilor de muncă; -migrația tineretului; -lipsa posibilităților de petrecere a timpului liber; -lipsa strandului; -lipsa materialelor de promovare; -transport deficitar; -lipsa centrului turistic. 	<ul style="list-style-type: none"> -exploatarea oportunităților; -site propriu; -conexiunile cu noile media; -implicarea populației din zonă în proiecte; -implicarea noilor sponsori; -parteneriate cu instituții regionale; -realizarea de publicații proprii; -materiale pentru promovare; -newsletter on-line periodic; -introducerea unor noi servicii care să răspundă nevoilor populației; -organizarea unui atelier microregional; -reclamă prin intermediul internetului; -obținerea unor beneficii din exploatarea activităților sportive; -autostradă; -diversitatea evenimentelor. 	<ul style="list-style-type: none"> -lipsa unor proiecte adecvate; -probleme legate de surse de finanțare; -pericolul unui impact negativ asupra mediului înconjurător; -lipsa sprijinului administrației locale; -lipsa specialiștilor în domeniu; -o comunitate nemotivată; -accentuarea trendului de sărăcire a populației; -îmbătrânirea populației; -migrația tinerilor; -creșterea sarcinilor administrației; - legislație.

<p>-culturale:</p> <ul style="list-style-type: none"> - muzică și dansuri tradiționale; -clasic (teatru); - programele Casei de Cultură; - programele Bibliotecii; <p>-activități în timpul liber:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Orașul berzelor; - malul Mureșului; -piste pentru biciclete; -sport (săli de sport, teren cu gazon artificial, teren de sport); -bază sportivă pentru adulți; - loc de joacă; -loc pentru pescuit; - locuri de cazare; - restaurante; <p>Șosea - autostrada M43.</p>			
--	--	--	--

VI.Strategia

Orașul Jimbolia înglobează alături de localitățile partenere, Cărpiniș și Csanadpalota, un patrimoniu consistent, reprezentat atât de monumente și edificii religioase, cu rol important în perpetuarea tradiției și memoriei colective a comunităților locale, cât și de ansambluri arhitecturale extinse și dispersate în cadrul țesutului construit, cu rol în conturarea unei identități vizuale pregnante. Nevoile care se impun, în acest domeniu sunt legate de menținerea stării fizice corespunzătoare a monumentelor, respectiv asigurarea reabilitării clădirilor cu valoare arhitecturală din cadrul orașului. Infrastructura turistică a localităților îndeplinește un rol important privind asigurarea unui flux continuu de vizitatori. Nevoile, în acest domeniu, sunt legate de starea fizică a unor clădiri, întreținerea muzeelor și caselor memoriale, starea spațiilor de agrement și, respectiv, consumul cultural în declin.

Turismul poate deveni o componentă a creșterii inteligente a localităților, contribuind la diversificarea funcțională și dezvoltarea sectorului terțiar. Nevoile turismului sunt legate de diversificarea infrastructurii de agrement, care să determine intensificarea circulației turistice și creșterea duratei medii a sejurului.

Astfel, prin intermediul alocărilor constante de fonduri pentru întreținerea corespunzătoare și punerea în evidență prin iluminat artistic a monumentelor, prin susținerea reabilitării unor clădiri importante pentru perpetuarea identității vizuale a localităților, prin organizarea de evenimente de mai mare anvergură și impact la nivelul diferitelor grupuri de potențiali consumatori culturali, prin reabilitarea și diversificarea infrastructurii de agrement, dar și prin definirea unor circuite turistice microregionale și transfrontaliere, pentru stimularea valorificării potențialului celor trei localități partenere.

Promovarea se poate face prin diferite mijloace, însă cel care este cel mai la îndemână și de care dispunem cu ușurință este internetul. Prin intermediul acestuia, mai exact, prin intermediul canalelor social media, putem promova localitățile partenere în proiect, ca spații care pun la dispoziție diferite obiective turistice, cât și evenimentele de amploare care au loc de-a lungul unui an pe teritoriul fiecăreia dintre acestea. Astfel, se pot crea campanii pentru promovarea zonei transfrontaliere sau fiecărei localități în parte. Aceste campanii fie pot descrie zona transfrontalieră și ceea ce aceasta poate pune la dispoziția turiștilor, fie pot fi de tipul „Știai că?” astfel încât potențialii turiști să se familiarizeze cu evenimentele sau obiectivele pe care localitățile le pot pune la dispoziție în eventualitatea petrecerii câtorva zile în zonă. Totodată, activitatea susținută și constantă pe canalele social media de tipul Facebook sau Instagram creează comunități și, astfel, există o posibilitate mai crescută ca informația transmisă să ajungă la un număr mai mare de persoane, crescând exponențial șansele ca potențialii turiști să fie interesați de ceea ce localitățile pot oferi.

O altă operațiune ce se poate efectua pentru a produce efectul scontat, adică acela ca zona transfrontalieră să fie vizitată de turiști, este crearea de conținut pe o platformă sau pe un blog. Bunăoară, conceperea unor povești în jurul unor evenimente sau personalități marcante pentru localități poate fi campanie care să îi motiveze pe turiști să ia inițiativă, să recurgă la acțiune. Astfel, se pot construi povești în ceea ce privește viața șvabilor (cei care au colonizat Jimbolia), făcându-se diferite tururi ale localității care să evidențieze așezarea loc pe aceste meleaguri și legându-se cu sărbătoarea lor specifică, ce se întinde pe durata a două zile, kirchweih-ul. Industria care odinioară era înfloritoare în Jimbolia, poate deveni un punct de interes pentru

turiști, iar turul locurilor pe care se afla în trecut celebra fabrică de țiglă și cărămidă poate deveni o atracție pentru potențialii vizitatori, dat fiind faptul că în prezent, zona de unde se realizau extracțiile de pământ necesar fabricării țiglelor și cărămizilor, a devenit un spațiu de agrement, spațiu ideal pentru admirarea apusurilor de soare și realizarea de fotografii - lucru extrem de important, deoarece publicarea fotografiilor, realizate de turiști, pe social media capătă un impact vizual și determinant pentru alți potențiali vizitatori.

Pe lângă postarea fotografiilor pe diferite canale, turiștii vor fi încurajați să povestească despre experiența pe care au avut-o atunci când au vizitat zona, fapt ce conferă credibilitate și totodată, se poate crea un program de fidelizare sau premiere a celor care recurg la a lăsa un feedback - lucru ce devine de două ori mai important și capătă dublu impact - mesajul este văzut de persoane interesate de zonă și individul care a lăsat mesajul este determinat să revină, dat fiind faptul că i se oferă ceva promoțional.

- pachete promoționale

Promovarea turismului cultural

Având în vedere faptul că potențialul cultural-istoric al Jimboliei este insuficient cunoscut, obiectivul general al strategiei de promovare a acestui produs îl constituie conștientizarea potențialilor turiști privind atractivitatea acestui produs, în scopul sporirii numărului acestora și a veniturilor realizate din practicarea acestui turism.

Principalele direcții de acțiune în acest sens vor fi:

- stabilirea obiectivelor din patrimoniul cultural imobil sau mobil;
- promovarea unor circuite turistice tematice;
- atragerea unor ziarști, creatori de opinie în scopul realizării de materiale publicitare care să promoveze turismul cultural cu sprijinul societăților de turism din regiune;
- realizarea în comun cu comunitățile locale implicate a unor acțiuni educaționale care să informeze și să trezească interesul pentru această formă de turism (conferințe, expoziții publicitare, alte manifestări cu tematică specifică turismului cultural);
- promovarea unor noi produse turistice care să valorifice principalele manifestări culturale tradiționale;
- îmbunătățirea și diversificarea ofertei de materiale publicitare pentru promovarea turismului cultural (pliante, broșuri
- dezvoltarea împreună cu comunitățile locale implicate în acțiuni educaționale care ar informa și ar susține interesul pentru această formă de turism (conferințe, expoziții publicitare, alte evenimente cu teme specifice pentru turismul cultural);
- promovarea de noi produse turistice care vor valorifica principalele evenimente culturale tradiționale;
- îmbunătățirea și diversificarea ofertei de materiale publicitare pentru promovarea turismului cultural (pliante, broșuri, albume etc.).

Felul în care călătorim se schimbă periodic. Procesele de dezvoltare din cadrul tehnologiei informației și comunicațiilor și Internetul, în particular, au revoluționat întreaga industrie a turismului, generând noi metode de promovare a turismului local, regional, național și chiar transfrontalier. O asemenea metodă de marketing turistic o constituie turismul virtual. Turismul virtual poate oferi vizitatorului informații pe care le suprapune peste peisaje, obiective turistice, pe care acesta le vede în timp real folosind un dispozitiv digital. Crearea unei platforme digitale, în cadrul căreia principalii stakeholderi: instituțiile culturale, promotorii turistici, agențiile de turism vor încerca să vină în întâmpinarea viitorilor vizitatori cu informații utile în ceea ce privește obiectivele turistice pe care aceștia le pot vizita poate reprezenta o soluție benefică pentru eficientizarea metodelor de promovare utilizate. Valoarea unui obiectiv turistic crește odată cu popularitatea lui și cu vizitarea acestuia, atât în plan fizic, cât și virtual.